

หลักสูตรการทำปลาสาม
จำนวน 18 ชั่วโมง
กลุ่มอาชีพพาณิชยกรรมและบริการ
ศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้อำเภอสำโรงทาบ

ความเป็นมา

การจัดการศึกษาอาชีพในปัจจุบันมีความสำคัญมาก เพราะจะเป็นการพัฒนาประชากรของประเทศให้มีความรู้ ความสามารถและทักษะในการประกอบอาชีพ เป็นการแก้ปัญหาการว่างงานและส่งเสริมความเข้มแข็งให้แก่เศรษฐกิจชุมชน โดยพัฒนาศักยภาพ ให้สามารถแข่งขันได้ใน 5 ภูมิภาคหลักของโลก “รู้เขา รู้เรา เถาทัน เพื่อแข่งขันได้ในเวทีโลก” ตลอดจนกำหนดภารกิจที่จะยกระดับการจัดการศึกษา เพื่อเพิ่มศักยภาพและขีดความสามารถ ให้ประชาชนได้มีอาชีพที่สามารถสร้างรายได้ ที่มั่นคง โดยเน้นการบูรณาการให้สอดคล้องกับศักยภาพด้านต่าง ๆ มุ่งพัฒนาคนไทยให้ได้รับการศึกษาเพื่อพัฒนาอาชีพและการมีงานทำอย่างมีคุณภาพทั่วถึงและเท่าเทียมกัน ประชาชนมีรายได้มั่นคง มั่งคั่งและยั่งยืน มีความสามารถเชิงการแข่งขันทั้งในระดับภูมิภาค อาเซียนและระดับสากล ซึ่งจะเป็นการจัดการศึกษาตลอดชีวิตในรูปแบบใหม่ที่สร้างความมั่นคงให้แก่ประชาชนและประเทศชาติ

ปลาเป็นอาหารที่นิยมและเป็นที่รู้จักโดยทั่วไปของคนไทย รสชาติอาจแตกต่างกันไปตามรสนิยมและชนิดของปลาในแต่ละท้องถิ่น ไม่ว่าจะเป็นปลาน้ำจืดหรือน้ำเค็ม ปลาน้ำจืดประชาชนนิยมเลี้ยงเพื่อขายและประกอบอาหารภายในครอบครัว เพื่อทำให้เพิ่มผลผลิตและมูลค่าจึงทำให้เกิดการแปรรูปเพื่อให้ผลิตภัณฑ์แปรรูปเก็บไว้ได้นาน ซึ่งเป็นวิธีการถนอมอาหารอีกอย่างหนึ่ง ผลิตภัณฑ์ปลาน้ำจืดแปรรูปเพื่อจำหน่าย ในท้องตลาด ส่วนใหญ่เป็นการผลิตจากอุตสาหกรรมขนาดเล็ก ระดับครัวเรือน ใช้แรงงานคนในการจัดการผลิตภัณฑ์จากปลาน้ำจืดจะมีอยู่ 2 ประเภทใหญ่ ๆ คือผลิตภัณฑ์จากปลาที่ไม่ผ่านการหมัก เช่น ปลารมควัน ปลากรอบ ปลาหย่าง เป็นต้น และผลิตภัณฑ์ปลาที่ผ่านการหมัก เช่น ปลาร้า ปลาเจ่า ปลาสาม เป็นต้น ปลาน้ำจืดแทบทุกชนิดสามารถนำมาทำการแปรรูปในลักษณะดังกล่าว แต่การที่จะใช้ปลาชนิดไหนเป็น ผลิตภัณฑ์อะไรนั้นขึ้นอยู่กับความนิยมของตลาด และราคาของปลา รสชาติเป็นอาหารที่นิยมและเป็นที่รู้จักของคนไทย ศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้อำเภอสำโรงทาบ จึงจัดหลักสูตรการทำปลาสามเพื่อพัฒนาอาชีพให้ประชาชนมีงานทำสามารถสร้างรายได้ให้กับตนเอง

ดังนั้น ศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้อำเภอสำโรงทาบ ได้เห็นถึงความสำคัญในแนวทางการประกอบอาชีพของประชาชนในพื้นที่ เพื่อให้สอดคล้องกับการใช้ประโยชน์จากแหล่งน้ำที่มีอยู่ตามธรรมชาติ ได้จัดทำ การเรียนการสอนหลักสูตร การทำปลาสาม โดยนำปลาที่มีอยู่พื้นที่มาแปรรูป เพื่อสร้างรายได้ให้ประชาชนในพื้นที่ และส่งเสริมเศรษฐกิจในชุมชน

หลักการของหลักสูตร

1. เป็นหลักสูตรที่เน้นการจัดการศึกษาอาชีพเพื่อการมีงานทำ ที่เน้นการบูรณาการเนื้อหาสาระภาคทฤษฎีควบคู่ไปกับการฝึกปฏิบัติจริงผู้เรียนสามารถนำความรู้และทักษะไปประกอบอาชีพได้จริงอย่างมีคุณภาพและมีคุณธรรมจริยธรรม
2. เป็นหลักสูตรที่ยืดหยุ่นทั้งเนื้อหาระยะเวลาเรียนและการจัดกระบวนการเรียนรู้
3. เป็นหลักสูตรการอาชีพที่สามารถเทียบโอนเข้าสู่หลักสูตรสถานศึกษาของศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยในหลักสูตรการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2551 ในสาระการประกอบอาชีพรายวิชาเลือกที่สถานศึกษาจัดทำขึ้นได้

จุดมุ่งหมาย

เพื่อให้ผู้เรียนมีความรู้ความสามารถและคุณลักษณะดังนี้

1. มีความรู้และทักษะในการประกอบอาชีพ สามารถสร้างรายได้ที่มั่นคง มั่งคั่ง
2. ตัดสินใจประกอบอาชีพให้สอดคล้องกับศักยภาพของตนเอง ชุมชน สังคม และสิ่งแวดล้อมอย่างมีคุณธรรมจริยธรรม
3. มีเจตคติที่ดีในการประกอบอาชีพ
4. มีความรู้ความเข้าใจและฝึกทักษะการบริหารจัดการในอาชีพได้อย่างมีประสิทธิภาพ
5. มีโครงการประกอบอาชีพเพื่อใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาอาชีพของตนเอง

กลุ่มเป้าหมาย

มี 2 กลุ่มเป้าหมายคือ

1. ผู้ไม่มีอาชีพ
2. ผู้ที่มีอาชีพหลักและต้องการมีอาชีพเสริม

ระยะเวลา

จำนวน 18 ชั่วโมง

ภาคทฤษฎี 3 ชั่วโมง

ภาคปฏิบัติ 15 ชั่วโมง

สื่อการเรียนรู้

1. วิทยากร
2. ตัวอย่างชิ้นงาน
3. วัสดุอุปกรณ์และเครื่องมือ
4. ผู้รู้ ภูมิปัญญา
5. แหล่งเรียนรู้ออนไลน์ เช่น You Tube

การวัดและประเมินผล

1. การประเมินทางทฤษฎีร้อยละ100
2. การประเมินเวลาเรียนร้อยละ100
3. การประเมินตามสภาพจริงจากชิ้นงานหรือกิจกรรมที่ปฏิบัติได้แก่
 - ความสวยงาม
 - ความคิดสร้างสรรค์
 - ความสนใจความรับผิดชอบในเวลาเรียน
4. เครื่องมือวัดและประเมินผล
 - แบบประเมินผลก่อน/ระหว่างเรียน/หลังเรียน
 - แบบสังเกตพฤติกรรมการเรียน
 - แบบประเมินชิ้นงานที่มีคุณภาพเพียงที่จะจำหน่ายได้

เงื่อนไขการจบหลักสูตร

1. มีเวลาเรียนและฝึกปฏิบัติตามหลักสูตร ไม่น้อยกว่าร้อยละ 80
2. มีผลการประเมินผ่านตลอดหลักสูตรไม่น้อยกว่าร้อยละ 80
3. มีผลงานที่มีคุณภาพจึงจะได้รับวุฒิปัต

เอกสารหลักฐานการศึกษาที่จะได้รับหลังจากจบหลักสูตร

1. วุฒิปัต ออกโดยสถานศึกษา

การเทียบโอน

ผู้เรียนที่จบหลักสูตรนี้สามารถนำไปเทียบโอนผลการเรียนรู้กับหลักสูตรการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ในสาระการประกอบอาชีพวิชาเลือกที่สถานศึกษาได้จัดทำขึ้น

รายละเอียดโครงสร้างหลักสูตรการทำปาล์ม

เรื่อง	จุดประสงค์การเรียนรู้	เนื้อหา	การจัดกระบวนการเรียนรู้	ชั่วโมง	
				ทฤษฎี	ปฏิบัติ
1. ช่องทางการประกอบอาชีพการทำปาล์ม	1.บอกความสำคัญ ของการประกอบอาชีพการทำปาล์มได้ 2. บอกความ เป็นไปได้ในอาชีพการทำปาล์มได้ 3. บอกทิศทางการ ประกอบอาชีพได้	1.ความสำคัญ ของการประกอบอาชีพ การทำปาล์ม 2.ความเป็นไป ได้ในการ ประกอบอาชีพ 3. ทิศทางการ ประกอบอาชีพ	1. ศึกษาข้อมูล จากเอกสาร สื่อ ของจริง สื่อบุคคล ในชุมชน เพื่อนำ ข้อมูลมาวิเคราะห์ และใช้ในการ ประกอบอาชีพที่ มีความเป็นไปได้ในชุมชน 2.วิทยากรผู้สอน และผู้เรียน ร่วมกันอภิปรายเกี่ยวกับทิศทาง การประกอบ อาชีพที่เหมาะสม	1 ชั่วโมง	
2. ทักษะการ ประกอบอาชีพ การ ทำปาล์ม	1. บอกวัตถุประสงค์การทำปาล์ม 2. อธิบาย กระบวนการและขั้นตอนการทำปาล์มได้	1. วัตถุประสงค์ การทำปาล์มและ วัสดุ อุปกรณ์ใน การทำปาล์ม 2. กระบวนการ และขั้นตอนการทำปาล์ม	1. วิทยากรแนะนำ สาธิตและอธิบาย วัสดุ อุปกรณ์ที่ใช้ในการทำปาล์ม 2. แบ่งกลุ่มผู้เรียนย่อยฝึกปฏิบัติทักษะการทำปาล์ม พร้อมแลกเปลี่ยน เรียนรู้ 3. วิทยากรสังเกต การปฏิบัติของ ผู้เรียนแต่ละคน ความสนใจ 4. สอบถามผู้เรียน ให้คำแนะนำ และขั้นตอนสุดท้ายต้องหมัก ปาล์มที่ทำแล้วประมาณ 3 คืนจึง นำออกมาดูว่า ใช้ได้	1 ชั่วโมง	13 ชั่วโมง

รายละเอียดโครงสร้างหลักสูตรการทำปาล์ม (ต่อ)

เรื่อง	จุดประสงค์การเรียนรู้	เนื้อหา	การจัดกระบวนการเรียนรู้	ชั่วโมง	
				ทฤษฎี	ปฏิบัติ
3. การบรรจุภัณฑ์	1. เพื่อให้ผู้เรียน บอกความหมาย ของบรรจุภัณฑ์ได้ 2. เพื่อให้ผู้เรียน บอกวัสดุที่ใช้ บรรจุภัณฑ์ 3. เพื่อให้ผู้เรียน สามารถ ออกแบบบรรจุภัณฑ์ได้	1.บรรจุภัณฑ์ - ความหมายของบรรจุภัณฑ์ - วัสดุที่ใช้บรรจุภัณฑ์ - การบรรจุ ภัณฑ์	1. ให้ผู้เรียน ศึกษาเนื้อหาจาก ใบความรู้เรื่องบรรจุภัณฑ์ 2. วิทยากร อธิบายและสาธิต เกี่ยวกับการบรรจุภัณฑ์ 3. ผู้เรียนฝึก ปฏิบัติการบรรจุ ภัณฑ์ 4. วิทยากร ประเมินผลการ บรรลุเกณฑ์ของผู้เรียน	-	1 ชั่วโมง
4. การตลาด	1. เพื่อให้ผู้เรียนเห็น ช่องทางการตลาด 2. เพื่อให้ผู้เรียนทำ รายรับ - รายจ่ายได้ ต้นทุน กำไร -ขาดทุน	1.วิธีการหา ตลาดในชุมชน เช่น การค้า ออนไลน์ทางเฟสบุ๊ค แหล่งเงินทุน วิธีการทำบัญชีรายรับ - รายจ่าย	1.วิทยากรแนะนำ เทคนิคการค้า หลากหลายรูปแบบเช่นทาง ออนไลน์ผู้เรียนฝึกทำบัญชีรายรับ - รายจ่าย ต้นทุนกำไร	1 ชั่วโมง	1 ชั่วโมง
รวม				3	15
รวมทั้งสิ้น				18 ชั่วโมง	

ลงชื่อ..........ผู้เสนอหลักสูตร
(นางสาวพิทลรัตน์ ตาตม่วง)
ครู กศน.ตำบล

ลงชื่อ..........ผู้เห็นชอบหลักสูตร
(นางสาวอภิสรา ศุภงาม)
ครู กศน.ตำบล

ลงชื่อ..........ผู้อนุมัติหลักสูตร
(นางพัลลยุสุภา แบลกลาง)
ผู้อำนวยการ สกร.ระดับอำเภอสำโรงทาบ

แผนการจัดการเรียนรู้

วิทยาการ.....

หลักสูตร.....การทำปลาสาม.....

จำนวน.....18.....ชั่วโมง

ระหว่างวันที่.....

เวลาเรียน 09.00 น. - 15.00 น. (วันละ 5 ชม.)

สถานที่จัดการเรียน.....

วัน/เดือน/ปี	เวลา	กระบวนการจัดการเรียนรู้	หมายเหตุ
.....	09.00 – 15.00 น.	1. ช่องทางการประกอบอาชีพการทำปลาสามความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับการทำปลาสาม 1. วิทยาการบรรยายเรื่อง 1.1 ศึกษาข้อมูลจากเอกสาร สื่ออิเล็กทรอนิกส์สถานประกอบการ สื่อของจริง สื่อบุคคลในชุมชน เพื่อนำข้อมูลมาวิเคราะห์และใช้ในการประกอบอาชีพที่มีความเป็นไปได้ในชุมชน 1.2 วิเคราะห์อาชีพที่จะสามารถเลือกประกอบอาชีพได้ในชุมชนจากข้อมูลต่างๆแหล่งเรียนรู้พร้อมทั้งนำใบความรู้ ใบงาน ให้ผู้ร่วมโครงการได้ศึกษา มาวิเคราะห์และใช้ในการประกอบอาชีพที่มีความเป็นไปได้ เพื่อนำข้อมูลได้ในชุมชน 1.3 ครู กศน. วิทยาการและผู้ร่วมโครงการร่วมกันอภิปรายเกี่ยวกับทิศทางการประกอบอาชีพการทำปลาสามในรูปแบบที่เหมาะสมกับตนเอง	5 ชั่วโมง
.....	09.00 – 15.00 น.	2. ทักษะการประกอบอาชีพการทำปลาสาม 2.1 วิทยาการการบรรยายให้ความรู้เกี่ยวกับประวัติ ความเป็นมาของการทำปลาสามประเภทของ การทำปลาสาม เทคนิคการทำปลาสามและ วัสดุ/อุปกรณ์ในการทำปลาสาม 2.2 วิทยาการบรรยายให้ความรู้เรื่องประโยชน์ของ การแปรรูปปลา	5 ชั่วโมง
.....	09.00 – 15.00 น.	3. ขั้นตอนการทำปลาสาม/พร้อมปฏิบัติ 3.1 วิทยาการบรรยายวิธีการเลือกวัตถุดิบสำหรับการทำปลาสาม 3.2 วิทยาการอธิบายขั้นตอนการทำปลาสามพร้อมลงมือปฏิบัติ 3.3 วิทยาการและผู้เรียนพร้อมทั้งลงมือปฏิบัติจริง 4. การออกแบบบรรจุภัณฑ์ 4.1 วิทยาการบรรยายให้ความรู้เรื่องการเลือกวัสดุในการออกแบบบรรจุภัณฑ์การนำวัสดุในท้องถิ่นมาออกแบบบรรจุภัณฑ์ 4.2 ศึกษาข้อมูลจากเอกสารและผู้รู้ พร้อมทั้งลงมือฝึกปฏิบัติจริง	5 ชั่วโมง

วัน/เดือน/ปี	เวลา	กระบวนการจัดการเรียนรู้	หมายเหตุ
.....	09.00 – 15.00 น.	การเพิ่มมูลค่าสินค้าและความรู้เกี่ยวกับการค้าออนไลน์ 1.การออกแบบผลิตภัณฑ์ 2.การเข้าใจดิจิทัล 3.ประโยชน์และความสำคัญของการค้าขายในระบบออนไลน์ 4.ช่องทางการจัดจำหน่าย	3 ชั่วโมง

ลงชื่อ.....วิทยากร
 (.....)
 วิทยากรผู้สอน